

Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Girişimcilik Uygulamalarının İncelenmesi

Hülya BOZYOKUŞ¹, Esen İYİĞÜN², Rıdvan EZENTAŞ³

¹Öğr.Gör., Bursa Uludağ Üniversitesi, Teknik Bilimler MYO, Bursa-Türkiye, hulya@uludag.edu.tr

²Doç.Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Bursa-Türkiye, esen@uludag.edu.tr

³Prof.Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bursa-Türkiye, rezentas@uludag.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Meslek Yüksekokulu öğrencilerin girişimcilik eğilimleri ve girişimcilik dersi hakkındaki düşüncelerini incelemektir. Bu çalışmada, öğrencilerinin demografik yapısı ve girişimcilik hakkındaki düşünceleri ile Girişimcilik eğilimi ve girişimcilik dersine yönelik düşünceleri arasındaki ilişkiler araştırılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını Bursa Uludağ Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören 237 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada anket uygulama yöntemiyle toplanan ampirik veriler kullanılmıştır. Yapılan istatistikî analizler sonucunda öğrencilerin cinsiyetleri ile girişimcilik eğilimleri ve ders hakkında görüşleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Erkeklerin kendi işlerini kurma konusunda kızlara göre daha cesaretli oldukları ve girişimcilik dersi erkekleri olumlu yönde etkilerken kızları olumsuz etkilediği tespit edilmiştir. Bununla beraber öğrencilerin girişimcilik düşünceleri ile girişimcilik eğilimleri ve ders hakkındaki görüşleri arasında anlamlı ilişkiler elde edilmiştir. Kendi işini kurmayı düşünen öğrencilerin aldığı eğitim sayesinde girişimci olabilecekleri düşüncesi ağırlık kazanmış olup potansiyellerinin girişimciliğe uygun olduğu gözlemlenmiştir. Babası işyeri sahibi olan öğrencilerin, sürekli hedef geliştiren, kendi başına karar verebilen ve kural dışı davranmayı göze alabilen bireyler oldukları, ayrıca aldığı eğitim sayesinde potansiyellerinin girişimciliğe uygun olduğu ve girişimciliği bir kariyer olarak düşündükleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Girişimcilik eğitimi, Girişimcilik eğilimleri

Investigation of Entrepreneurship Applications of Vocational School Students

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the students' thoughts about entrepreneurship trends and entrepreneurship course. In this study, the relationships between the students' ideas about the demographic structure and entrepreneurship and their thoughts on entrepreneurship tendency-entrepreneurship course were investigated. The participants of the study consisted of 237 students studying at Bursa Uludağ University Vocational School of Technical Sciences. In the research, empirical data were collected by using survey method. As a result of the statistical analysis, it was seen that there was a significant relationship between students' gender and entrepreneurial tendencies and their opinions about the course. It was determined that males were more courageous in setting up their own businesses and that entrepreneurship lesson had a positive effect on boys and negatively affected girls. However, significant relationships between entrepreneurial thoughts and entrepreneurial tendencies and opinions about the course were obtained. It is observed that the students who think about establishing their own business can become entrepreneurs thanks to the education they received and their potentials are suitable for entrepreneurship. It is determined that the students who have a father's workplace are individuals who are constantly developing goals, can make decisions on their own and

are willing to behave illegally, and that their potentials are suitable for entrepreneurship and that they consider entrepreneurship as a career.

Keywords: Entrepreneurship, Entrepreneurship education, Entrepreneurship trends

GİRİŞ

“Girişimci” ve “Girişimcilik” ile ilgili literatürde birçok değişik tanım mevcuttur. Girişimci kavramı, Latince’de “intare” kökünden gelmiş ve İngilizce’de “enter (giriş) ve pre (ilk)” kelime köklerinden türeyen “entrepreneur (girişimci)”, ilk başlayan anlamına gelmektedir (Korkmaz, 2000). Halk arasında girişimci kişi “bir işi yapmak için harekete geçen, kalkışan, başlayan” olarak tabir edilir. (Aytaç, 2007). Girişimci terimi ilk olarak 17.yüzyılda Fransız askeri terminolojisinde ve 18.yüzyılın başında iş dünyasında ise Richard Cantillon tarafından kullanılmıştır. Cantillon’a göre girişimci, kar elde etmek amacıyla işi organize eden ve işin riskini üstlenen kişidir (Moreland, 2004; Uluköy et al., 2016). Cantillon tarafından “henüz belirginleşmemiş bir bedelle satmak üzere üretimin girdilerini ve hizmetlerini bugünden satın alan ve üreten kişi, başka bir deyişle garantisi olmayan riski üstlenen kişi” olarak tanımlanmıştır (Yaghoubi et al., 2010). Girişimci, mal veya hizmet üretmek/pazarlamak üzere kar/zarar riskini göze alarak, sahip olduğu sermayeyi yatırıma dönüştüren kişidir. Girişimcilik ise girişimcinin riski üstlenip kar amacıyla mal ya da hizmet meydana getirme faaliyetidir (Tutar, et al., 2003).

Girişimcilik ve ekonomik büyüme arasındaki ilişki; Kirzner (1982),e göre, pazar fırsatlarını belirleme ve faydalanma olarak ifade edilirken, Baumol (1989)’a göre büyüme ve verimliliğin en önemli unsuru olarak ifade edilmiştir. Girişimci ise Akat (1997)’a göre başkalarının göremediği fırsatları gören, onları birer iş fikrine dönüştürebilen ve riski göze alan, Gerber (1996)’e göre ise piyasaya yeni ürünler sunan, yeni bir üretim tekniğinden yararlanan, yeni pazarlar elde etmeye çalışan kişidir. Girişimcilik hem ekonomik hem de sosyal boyutu olan bir olgudur. Ekonomik olarak yeni teknolojilerin ortaya çıkması, atıl kaynakların ekonomiye kazandırılarak etkin ve verimli kullanılması, istihdam hacmini genişletilmesi ve işsizliğin önlenmesinde önemli bir araçtır. Toplumun refah düzeyinin sosyolojik olarak yükseltilmesi toplumsal tabana yaygınlaştırılması, orta sınıfın güçlendirilmesi, bölgesel gelişmişlik farklarının ortadan kaldırılması ya da aza indirilmesi açısından önemli bir faktördür (İlhan, 2005). Günümüz küresel rekabet ortamında ise stratejik bir kavram olarak ifade edilen girişimciliğin çok sayıda tanımı söz konusudur. Vesper (1983), girişimciliği yeni bağımsız işletmelerin yaratılması olarak tanımlamaktadır. Kirzner’e (1985) göre, varolan fırsatları görmek veya yeni fırsatlar yaratmak girişimcilik olarak tanımlanmaktadır (Kirzner, 1985, s. 27). Drucker (1985) girişimciliği büyümlü ve gizemli olmayan bir kavram olarak ifade etmiştir. Girişimcileri diğerlerinden ayıran ve onları güçlü kılan özellik, kendilerine özgü tutum ve değerler sahip olmasıdır (Mueler, et al., 2000). Girişimciliği belirleyen unsurlar Gartner (1988)’a göre kişinin sosyal sınıfı, ailenin ekonomik durumu, iş deneyimi, eğitim durumu ve diğer çevresel sosyo-kültürel faktörler iken Hisrich ve Peters (2001)’e göre de bu faktörler aile, eğitim, kişisel değerler, yaş ve iş deneyimi olarak sıralanmaktadır.

Literatürde tanımlanan girişimcilik kavramı konusunda “ekonomi okulu” ve “eğitim okulu” olmak üzere iki bakış açısı mevcuttur. Ekonomi okulu girişimciliği, keşfetme, yenilik yapma, yaratıcılık yeteneklerini kullanma, yeni ürünleri piyasa sürme, pazarlama ve

organizasyonlar kurma olarak tanımlanmaktadır. Eğitim okulu girişimciliği ise, bireylerin değer katıcı, yönelimli, risk yüklenen ve yaratıcı organizasyonlar oluşturan, geliştiren bir davranış olarak tanımlanmaktadır (Balaban, et al., 2008). Girişimcinin genel olarak kişilik özellikleri; risk alabilen (kişinin riskli durumlarla karşı karşıya kaldığında riski göze almak yönünde davranış göstermesi), belirsizliğe karşı toleranslı (kişinin belirsiz durumlara olumlu tepki verebilme yeteneği), kendine güvenen (kişinin kendisine olan özgüveni), yenilikçi olan (yeni ürün yaratma, yeni pazarlara girme, yeni organizasyonlar yapabilme v.b), başarı odaklı (başarı ve mükemmelliğe ulaşmak için kişinin mücadeleci olması), kontrol odaklı (kişinin olayları kontrol edebilme gücü) şeklinde verilmektedir (Koh, 1996; Teoh et al., 1997; Hansemark, 1998; Bozkurt et al., 2013).

Girişimcilik ekonomik büyümenin önemli bir faktörü olarak düşünüldüğünde ülke ekonomisini doğrudan etkilemektedir. Çünkü güçlü girişimcilere sahip olmak rekabet gücünü artırarak ekonomik gelişmeyi hızlandırıcı, işsizlik oranını azaltıcı ve gelir seviyesini arttırıcı bir etkiye sahiptir. Özellikle KOSGEB, uygulamalı girişimcilik eğitimleri ile girişimcilik kültürünü artırmak, girişimcilik bilincini oluşturmak ve yeni istihdam olanaklarını sağlamak için faaliyetlerde bulunmaktadır. Girişimcilik toplumun gündeminde eğitim sisteminin merkezinde ve gençlerin kariyer planlarında yer almalıdır (Karadal, 2016, s. 31). Türkiye’de üniversite mezunu olan öğrencilerin sayısında hızlı bir artış söz konusudur. Mezun olduktan sonra uzun süre iş bulamayan üniversite mezunları arasından potansiyeli olan gençlerin kendi işlerini kurarak üretime destek vermesini sağlamak amacıyla girişimciğe yönlendirilmesi önemli bir durum haline gelmektedir. Bu kapsamda, TÜBİTAK, KOSGEB gibi kurumlar girişimciliğin geliştirilmesine yönelik programlar düzenleyerek özellikle gençleri girişimciğe teşvik etmeye çalışmaktadır. Böylece başarılı iş fikirlerinin hayata geçirilmesinin sağlanması düşünülmüştür. KOSGEB, Türkiye’de girişimciliğin gelişmesi, bilgili ve bilinçli girişimcilerin yetiştirilmesi için çaba gösteren kurumlardan biridir. KOSGEB, “Girişimcilik Destek Programı” sayesinde potansiyel girişimcilerin, iş kurmalarını teşvik etmekte ve işletmesini kurmuş girişimci olmalarını sağlamaya çalışmaktadır. Burada her seviyeye uygun girişimcilik eğitimleri verilmektedir. Eğitimler sayesinde girişimcilik ruhunun geliştirilmesi, var olan potansiyelin ortaya çıkartılması, girişimciliğin uygun zaman ve koşullarda yeşerecek tohumlar ekilmesi açısından önem taşımaktadır (Tiyek R. 2018).

Üniversite öğrencileri, girişimciliğin geliştirilmesi ve girişimci sayısının arttırılması adına büyük bir potansiyel kaynağıdır. Gençlerimizin, üniversite veya yüksekokulu bitirdikten sonra “iş arayan değil iş kuran bireyler” olmaları için girişimcilik eğilimi ve eğitiminin kazandırılması çok önemlidir. Bilinen bir gerçek var ki kendini güvence altına almak isteyen yüksekokul ve üniversite mezunu gençler okulu bitirdikten sonra genellikle devlet memuru olmayı hayal ederler. Fakat bu tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de herkesin devlet memuru olması mümkün değildir. Meslek yüksekokulu ve üniversite mezunlarına girişimcilik ruhu kazandırılması ve kendi işlerini kurmaları açısından girişimcilik eğitimlerinin verilmesi büyük önem taşımaktadır. Üniversitelerde verilen eğitim, gençlerin girişimciğe bakış açılarını etkilemekte ve karar vermelerinde önemli bir rol oynamaktadır (Henderson, et al., 2000). Öğrenciler mezun olduktan sonra özel sektörde veya kamu sektöründe iş fırsatı bulamadığından, öğrencilerin girişimcilik yeteneklerinin ortaya çıkarılması, geliştirilmesi ve yeteneği olanların girişimciğe yönlendirilmesi

ülkemizin ekonomik kalkınması açısından gereklidir. Bu araştırmanın amacı, Meslek Yüksekokulu öğrencilerin girişimcilik eğilimleri ve girişimcilik dersi hakkındaki düşüncelerini incelemektir. Bu çalışmada, öğrencilerin demografik yapısı, girişimcilik hakkındaki düşünceleri ile girişimcilik eğilimi ve girişimcilik dersine yönelik düşünceleri arasındaki ilişkiler araştırılmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

1. Cinsiyet ile girişimcilik eğilimleri arasında nasıl bir ilişki vardır?
2. Kendini girişimci kişiliğe sahip görme durumu ile girişimcilik eğilimleri arasında nasıl bir ilişki vardır?
3. Gelecekte kendi işini kurmayı düşünenler ile girişimcilik eğilimleri arasında nasıl bir ilişki vardır?
4. Babasının kendi işini yürütmesi ile girişimcilik eğilimleri arasında nasıl bir ilişki vardır?
5. Cinsiyete göre girişimcilik dersine yönelik düşünceler arasında nasıl bir ilişki vardır?
6. Kendini girişimci kişiliğe sahip görenler ile girişimcilik dersine yönelik düşünceler arasında nasıl bir ilişki vardır?
7. Gelecekte kendi işini kurmayı düşünenler ile girişimcilik dersine yönelik düşünceler arasında nasıl bir ilişki vardır?
8. Babasının kendi işini yürütmesi ile girişimcilik dersine yönelik düşünceler arasında nasıl bir ilişki vardır?

YÖNTEM

a) Araştırmanın Deseni

Bu araştırma, betimsel bir çalışmadır. Betimsel çalışma; çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir. Tarama yöntemi şeklinde desenlenmiş araştırmalar, geçmişte veya halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlamaktadır (Cohen, Manion, & Morrison, 2007).

b) Örneklem

Araştırmanın örnekleme belirlenirken kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemine başvurulmuştur. Bu yöntemde araştırmacı, erişilmesi kolay olan bir durum ya da örnekleme belirlemektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Araştırmanın ulaşılabilir örneklemini, Bursa Uludağ Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Gıda Teknolojileri, Bilgisayar Programcılığı, Makine ve Endüstriyel Kalıpcılık programlarında okutulan Girişimcilik dersi kapsamında, Bursa KOSGEB il Müdürlüğü'nün 2017 yılında düzenlemiş olduğu girişimcilik eğitimlerine katılan 237 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme olarak belirlenen Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin cinsiyeti Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Frekans	Yüzde (%)
Kız	96	40,5
Erkek	141	59,5
Toplam	237	100

Tablo-1 incelendiğinde katılımcılarının 96'sı (%40,5) kızlardan, 141'i (%59,5) erkeklerden oluşmaktadır. Ankete katılan 237 öğrencinin girişimcilik hakkında düşünceleri ve görüşleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Girişimcilik Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

Maddeler	Evet		Hayır	
	N	%	N	%
Kendinizi girişimci kişiliğe sahip görüyor musunuz?	181	77	55	23
Gelecekte kendi işinizi kurmayı planlıyor musunuz?	171	72	66	28
Babanız kendi işini mi yürütüyor?	83	35	154	65

Tablo 2’ye göre 237 katılımcının 181’i (%77) kendisini girişimci kişiliğe sahip görmekte, 171’i (%72) ise gelecekte kendi işinizi kurmayı planlamakta ve 83’ünün (%35) babası kendi işini yürütmektedir. Ankette kullanılan girişimcilik eğilimi ve girişimcilik dersi ile ilgili ifadelerin betimsel değerleri Tablo 3 ve Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 3. Girişimcilik Eğilimi İle İlgili İfadelere Ait Betimsel Değerler

Sorular	Kesinlikle katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle katılıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. Mezunlar kendi işlerini kurma yeteneğine sahiptir	21	0,09	36	0,15	69	0,29	72	0,30	39	0,16
2. Öğrenciler mutlaka kendi işlerini kurmayı hedeflemelidir	13	0,05	43	0,18	66	0,28	69	0,29	46	0,19
3. Mezunlar kamu sektöründe çalışmayı düşünmezler	37	0,16	60	0,25	80	0,34	36	0,15	24	0,10
4. Mezunlar girişimci olmaya odaklanmalıdır	17	0,07	41	0,17	65	0,27	76	0,32	38	0,16
5. Mezunlar özel sektörde çalışmayı düşünmezler	39	0,16	71	0,30	79	0,33	28	0,12	20	0,08
6. İşin fırsatlar sunması garantili olmasından daha önemlidir	22	0,09	43	0,18	53	0,22	87	0,37	32	0,14
7. Sürekli hedef geliştiren kişiliğe sahibim	9	0,04	32	0,14	51	0,22	101	0,43	44	0,19
8. Sosyal ve iş yaşamını, eğlenceyi dengeli yapmak isterim	12	0,05	24	0,10	30	0,13	102	0,43	69	0,29
9. Mevcut gerekçelere bağlı kalarak hareket etmeyi tercih ederim	7	0,03	41	0,17	59	0,25	97	0,41	33	0,14
10. Sezgi ve hislere dayalı hareket ederim	9	0,04	39	0,16	62	0,26	90	0,38	37	0,16
11. İnandığım bir konuda çoğunluğun eğilimine uymayıp kendim karar veririm	6	0,03	41	0,17	66	0,28	91	0,38	33	0,14
12. İnandığım bir konuda kural dışı davranmayı göze alamam	22	0,09	41	0,17	59	0,25	84	0,35	31	0,13
13. Kariyerimin gelecek 5 yılında yüksek maaşlı bir iş fırsatını kabul ederim	5	0,02	33	0,14	34	0,14	95	0,40	70	0,30
14. Kariyerim için gerekli olsa dahi önceliklerimden vazgeçmem	11	0,05	34	0,14	60	0,25	82	0,35	50	0,21

Tablo 3’e göre öğrencilerin girişimcilik eğilimi ile ilgili ifadelerine verdiği cevaplar değerlendirildiğinde %50 ve daha fazla “Katılıyorum ve Kesinlikle katılıyorum“ işaretlenen sorular yüzdelik sırasına göre “8. Sosyal ve iş yaşamını, eğlenceyi dengeli yapmak isterim (171 kişi, %72)”, “13. Kariyerimin gelecek 5 yılında yüksek maaşlı bir iş fırsatını kabul ederim (165 kişi, %70)”, “7. Sürekli hedef geliştiren kişiliğe sahibim (145 kişi, %62)”, “14. Kariyerim için gerekli olsa dahi önceliklerimden vazgeçmem (132 kişi, %56)”, “9. Mevcut gerekçelere bağlı kalarak hareket etmeyi tercih ederim (130 kişi, %55)”, “10. Sezgi ve hislere dayalı hareket ederim (127 kişi %54)”, “11. İnandığım bir konuda çoğunluğun eğilimine uymayıp karar veririm (124 kişi, %52)” ve “6. İşin fırsatlar sunması garantili olmasından daha önemlidir (119 kişi, %51)” dir.

Tablo 4. Girişimcilik Dersi İle İlgili İfadelere Ait Betimsel Değerler

Sorular	Kesinlikle katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle katılıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. Girişimcilik dersi girişimde bulunma konusunda beni olumsuz etkiledi	35	0,15	86	0,36	78	0,33	27	0,11	11	0,05
2. Girişimcilik dersi girişimci olma yolundaki düşüncelerimi olumlu yönde etkiledi	14	0,06	24	0,10	72	0,30	91	0,38	36	0,15
3. Girişimcilik dersi önceden fark etmediğim potansiyelimi açığa çıkardı	10	0,04	37	0,16	78	0,33	84	0,35	28	0,12
4. Aldığım eğitim ile ben de girişimci olabilirim düşüncesi ağırlık kazandı	7	0,03	30	0,13	81	0,34	88	0,37	31	0,13
5. Girişimcilik dersi girişimciliği bir kariyer olarak düşünmeme sebep oldu	8	0,03	33	0,14	71	0,30	91	0,38	34	0,14
6. Başarılı bir girişimci olmak için en önemli unsur eğitimidir	14	0,06	27	0,11	62	0,26	87	0,37	47	0,20
7. Girişimcilik potansiyelinin geliştirilmesinde eğitim önemli bir unsurdur.	7	0,03	24	0,10	51	0,22	100	0,42	55	0,23
8. Eğitim sayesinde gençlerin girişimcilik potansiyeli geliştirilebilir.	7	0,03	23	0,10	54	0,23	109	0,46	44	0,19
9. Potansiyelimin girişimciliğe uygun olmadığını girişimcilik dersi ile görmüş oldum	25	0,11	45	0,19	78	0,33	67	0,28	22	0,09
10. Eğitimin başarılı bir girişimci olunmasında etkili bir unsur olduğunu düşünmüyorum	36	0,15	47	0,20	64	0,27	61	0,26	29	0,12

Tablo 4'e göre öğrencilerin girişimcilik dersi ile ifadelerine bakıldığında %50 ve daha fazla "Katılıyorum ve Kesinlikle katılıyorum" işaretlenen sorular yüzdelerine sırasına göre "7. Girişimcilik potansiyelinin geliştirilmesinde eğitim önemli bir unsurdur (155 kişi, %65)", "8. Eğitim sayesinde gençlerin girişimcilik potansiyeli geliştirilebilir (153 kişi, %64)", "6. Başarılı bir girişimci olmak için en önemli unsur eğitimidir (134 kişi, %57)" "2. Girişimcilik dersi girişimci olma yolundaki düşüncelerimi olumlu yönde etkiledi (127 kişi, %54)", "4. Aldığım eğitim ile ben de girişimci olabilirim düşüncesi ağırlık kazandı (119 kişi, %51)" dir.

c) Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak anket tekniğinden faydalanılmıştır. Tarama türünden betimsel bir araştırma olan bu çalışmada, uygulamalı araştırmalarda kullanılan yüzyüze anket yöntemi uygulanmış ve bu yöntemle toplanan ampirik veriler kullanılmıştır. 5'li Likert ölçeğine göre dizayn edilmiş 24 maddeden oluşan anket formu doldurularak Alpkan vd. (2002) tarafından geliştirilen anket uygulanmıştır. Anket üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümünde katılımcıların cinsiyeti, ikinci bölümünde girişimcilik eğilimi ile ilgili ifadeler ve üçüncü bölümde ise girişimcilik dersi ile ilgili ifadeler ölçülmeye çalışılmıştır. Bunun için, 14 ifadeden oluşan girişimcilik eğitimine yönelik 10 ifadeden oluşan girişimcilik dersi tutum ölçeği kullanılmıştır. Katılımcıların girişimcilik eğilimlerini ölçmek için 1. Kesinlikle katılmıyorum, 2. Katılmıyorum, 3. Kararsızım, 4. Katılıyorum ve 5. Kesinlikle katılıyorum seçeneklerinden en uygun olanını işaretlemeleri istenmiştir. Buna göre her madde için araştırılan özellik için 1. en düşük düzey ile 5. en yüksek düzey arasında ifade etmektedir. Girişimcilik eğitimine yönelik tutum ölçeğindeki 14 maddenin güvenilirliğini hesaplamak için iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alpha=0.825 olarak hesaplanmıştır. Girişimcilik dersine yönelik tutum ölçeğindeki 10 maddenin güvenilirliğini hesaplamak için iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alpha=0.733 olarak hesaplanmıştır.

d) Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 23.0 istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotlar kullanılmıştır. Niceliksel verilerin karşılaştırılmasında iki grup arasındaki farkı tespit etmek amacıyla bağımsız t-testi, kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde, araştırma kapsamındaki alt problemler dahilinde yöneltilen soruların cevaplanması sürecindeki analiz bulguları ortaya konulmuştur. Bu amaçla Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin cinsiyeti, girişimcilik hakkındaki düşünceleri ile girişimcilik eğilimleri ve girişimcilik dersine yönelik düşünceleri arasındaki ilişkileri detaylı olarak incelenmiş ve bunlarla ilgili yorumlar aşağıda verilmiştir.

a) Cinsiyet ile girişimcilik eğilimleri arasındaki bulgular

Cinsiyet ile girişimcilik eğilimiyle ilgili ifadeler arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan bağımsız t-testi sonuçları aşağıdaki Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Cinsiyet İle Girişimcilik Eğilimi Arasındaki T-Testi Sonuçları

Girişimcilik eğilimi ile ilgili ifadeler	Cinsiyet	N	X	S	t	p
1. Mezunlar kendi işlerini kurma yeteneğine sahiptir	Kız	96	3,55	1,16	2,719	0,007
	Erkek	141	3,13	1,16		
2. Öğrenciler mutlaka kendi işlerini kurmayı hedeflemelidir	Kız	96	3,58	1,10	2,172	0,031
	Erkek	141	3,26	1,16		
3. Mezunlar kamu sektöründe çalışmayı düşünmezler	Kız	96	2,84	1,13	0,587	0,557
	Erkek	141	2,75	1,21		
4. Mezunlar girişimci olmaya odaklanmalıdır	Kız	96	3,40	1,12	0,783	0,434
	Erkek	141	3,28	1,16		
5. Mezunlar özel sektörde çalışmayı düşünmezler	Kız	96	2,72	1,18	0,673	0,502
	Erkek	141	2,62	1,11		
6. İşin fırsatlar sunması garantili olmasından daha önemlidir	Kız	96	3,33	1,15	0,680	0,497
	Erkek	141	3,23	1,19		
7. Sürekli hedef geliştiren kişiliğe sahibim	Kız	96	3,56	1,03	-0,288	0,774
	Erkek	141	3,60	1,07		
8. Sosyal ve iş yaşamını, eğlenceyi dengeli yapmak isterim	Kız	96	3,83	1,08	0,263	0,792
	Erkek	141	3,79	1,14		
9. Mevcut gerekçelere bağlı kalarak hareket etmeyi tercih ederim	Kız	96	3,51	0,98	0,676	0,500
	Erkek	141	3,42	1,05		
10. Sezgi ve hislere dayalı hareket ederim	Kız	96	3,45	1,01	-0,043	0,966
	Erkek	141	3,45	1,09		
11. İnanıyorum bir konuda çoğunluğun eğilimine uymayıp kendim karar veririm	Kız	96	3,56	0,97	1,555	0,121
	Erkek	141	3,35	1,03		
12. İnanıyorum bir konuda kural dışı davranmayı göze alamam	Kız	96	3,30	1,09	0,486	0,628
	Erkek	141	3,23	1,21		
13. Kariyerimin gelecek 5 yılında yüksek maaşlı bir iş fırsatını kabul ederim	Kız	96	3,80	1,03	-0,095	0,924
	Erkek	141	3,82	1,10		
14. Kariyerim için gerekli olsa dahi önceliklerimden vazgeçmem	Kız	96	3,63	0,98	1,065	0,288
	Erkek	141	3,47	1,19		
Girişimcilik Eğilimi ile ilgili ifadelerin ortalaması	Kız	96	3,43	0,50	1,616	0,107
	Erkek	141	3,31	0,59		

Tablo 5’de görüldüğü gibi cinsiyete göre mezunların kendi işlerini kurma yeteneğine sahip oldukları ($p=0,007$) ve öğrencilerin mutlaka kendi işlerini kurmayı hedeflemeleri gerektiği ($p=0,031$) arasında anlamlı bir ilişki vardır. Buna göre erkeklerin kızlara göre daha fazla kendi işlerini kurma cesaretine sahip oldukları söylenebilir.

b) Kendini girişimci kişiliğe sahip görme durumu ile girişimcilik eğilimleri arasındaki bulgular

Kendini girişimci kişiliğe sahip görme durumu ile girişimcilik eğilimiyle ilgili ifadeler arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan bağımsız t-testi sonuçları aşağıdaki Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Kendini Girişimci Kişiliğe Sahip Görme Durumu İle Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki T-Testi Sonuçları

Girişimcilik eğilimi ile ilgili ifadeler	Kendinizi girişimci kişiliğe sahip görüyor musunuz?	N	X	S	t	p
1. Mezunlar kendi işlerini kurma yeteneğine sahiptir	Evet	181	3,39	1,15	2,043	0,049
	Hayır	55	3,04	1,21		
2. Öğrenciler mutlaka kendi işlerini kurmayı hedeflemelidir	Evet	181	3,48	1,11	2,297	0,022
	Hayır	55	3,07	1,20		
3. Mezunlar kamu sektöründe çalışmayı düşünmezler	Evet	181	2,83	1,18	0,987	0,325
	Hayır	55	2,65	1,19		
4. Mezunlar girişimci olmaya odaklanmalıdır	Evet	181	3,46	1,13	3,408	0,001
	Hayır	55	2,87	1,10		
5. Mezunlar özel sektörde çalışmayı düşünmezler	Evet	181	2,72	1,14	1,299	0,195
	Hayır	55	2,49	1,10		
6. İşin fırsatlar sunması garantili olmasından daha önemlidir	Evet	181	3,30	1,16	0,443	0,658
	Hayır	55	3,22	1,21		
7. Sürekli hedef geliştiren kişiliğe sahibim	Evet	181	3,72	1,03	3,641	0,000
	Hayır	55	3,15	1,00		
8. Sosyal ve iş yaşamını, eğlenceyi dengeli yapmak isterim	Evet	181	3,85	1,12	1,142	0,254
	Hayır	55	3,65	1,09		
9. Mevcut gerçeklere bağlı kalarak hareket etmeyi tercih ederim	Evet	181	3,47	1,04	0,324	0,746
	Hayır	55	3,42	0,99		
10. Sezgi ve hislere dayalı hareket ederim	Evet	181	3,45	1,05	-0,266	0,790
	Hayır	55	3,49	1,06		
11. İnanmadığım bir konuda çoğunluğun eğilimine uymayıp kendim karar veririm	Evet	181	3,40	1,04	-1,026	0,306
	Hayır	55	3,56	0,91		
12. İnanmadığım bir konuda kural dışı davranmayı göze alamam	Evet	181	3,28	1,21	0,423	0,673
	Hayır	55	3,20	1,02		
13. Kariyerimin gelecek 5 yılında yüksek maaşlı bir iş fırsatını kabul ederim	Evet	181	3,86	1,06	1,254	0,211
	Hayır	55	3,65	1,09		
14. Kariyerim için gerekli olsa dahi önceliklerimden vazgeçmem	Evet	181	3,56	1,12	0,636	0,526
	Hayır	55	3,45	1,06		
Girişimcilik Eğilimi ile ilgili ifadelerin ortalaması	Evet	181	3,41	0,57	2,382	0,018
	Hayır	55	3,20	0,46		

Tablo 6’da görüldüğü gibi kendini girişimci kişiliğe sahip görme durumuna göre girişimcilik eğilimi ile ilgili ifadelerin ortalaması ($p=0,018$), mezunların kendi işlerini kurma yeteneğine sahip oldukları ($p=0,049$), öğrenciler mutlaka kendi işlerini kurmayı

hedeflemeleri(p=0,022), mezunların girişimci olmaya odaklanmaları (0,001), ve sürekli hedef geliştiren kişiliğe sahip olmaları (p=0,000) arasında anlamlı bir ilişki vardır. Doğal olarak kendini girişimci kişiliğe sahip gören öğrencilerin girişimcilik eğiliminin olduğu tespit edilmiştir.

c) Gelecekte kendi işini kurmayı düşünenler ile girişimcilik eğilimleri arasındaki bulgular

Gelecekte kendi işini kurmayı düşünenler ile girişimcilik eğilimiyle ilgili ifadeler arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan bağımsız t-testi sonuçları aşağıdaki Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Gelecekte Kendi İşinizi Kurmayı Düşünme İle Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki T-Testi Sonuçları

Girişimcilik eğilimi ile ilgili ifadeler	Gelecekte kendi işinizi kurmayı düşünüyor musunuz?	N	X	S	t	p
1. Mezunlar kendi işlerini kurma yeteneğine sahiptir	Evet	171	3,34	1,19	0,745	0,457
	Hayır	66	3,21	1,13		
2. Öğrenciler mutlaka kendi işlerini kurmayı hedeflemelidir	Evet	171	3,50	1,11	2,499	0,013
	Hayır	66	3,09	1,19		
3. Mezunlar kamu sektöründe çalışmayı düşünmezler	Evet	171	2,91	1,16	2,617	0,009
	Hayır	66	2,47	1,16		
4. Mezunlar girişimci olmaya odaklanmalıdır	Evet	171	3,44	1,10	2,608	0,010
	Hayır	66	3,02	1,22		
5. Mezunlar özel sektörde çalışmayı düşünmezler	Evet	171	2,76	1,13	2,234	0,026
	Hayır	66	2,39	1,13		
6. İşin fırsatlar sunması garantili olmasından daha önemlidir	Evet	171	3,32	1,14	1,084	0,280
	Hayır	66	3,14	1,26		
7. Sürekli hedef geliştiren kişiliğe sahibim	Evet	171	3,65	1,03	1,472	0,142
	Hayır	66	3,42	1,09		
8. Sosyal ve iş yaşamını, eğlenceyi dengeli yapmak isterim	Evet	171	3,82	1,11	0,320	0,750
	Hayır	66	3,77	1,12		
9. Mevcut gerekçelere bağlı kalarak hareket etmeyi tercih ederim	Evet	171	3,45	1,04	-0,130	0,897
	Hayır	66	3,47	0,99		
10. Sezgi ve hislere dayalı hareket ederim	Evet	171	3,39	1,05	-1,537	0,126
	Hayır	66	3,62	1,04		
11. İnandığım bir konuda çoğunluğun eğilimine uymayıp kendim karar veririm	Evet	171	3,42	0,99	-0,434	0,665
	Hayır	66	3,48	1,07		
12. İnandığım bir konuda kural dışı davranmayı göze alamam	Evet	171	3,27	1,19	0,370	0,711
	Hayır	66	3,21	1,08		
13. Kariyerimin gelecek 5 yılında yüksek maaşlı bir iş fırsatını kabul ederim	Evet	171	3,82	1,06	0,332	0,740
	Hayır	66	3,77	1,10		
14. Kariyerim için gerekli olsa dahi önceliklerimden vazgeçmem	Evet	171	3,53	1,10	0,011	0,991
	Hayır	66	3,53	1,15		
Girişimcilik Eğilimi ile ilgili ifadelerin ortalaması	Evet	171	3,40	0,57	1,990	0,043
	Hayır	66	3,25	0,52		

Tablo 7’de görüldüğü gibi gelecekte kendi işini kurmayı düşünenlere göre girişimcilik eğilimi ile ilgili ifadelerin ortalaması (p=0,043), öğrencilerden kendi işlerini kurmayı hedefleyenler (p=0,013), mezunlardan kamu sektöründe çalışmayı düşünmeyenler

($p=0,009$), mezunlardan özel sektörde çalışmayı düşünmeyenler ($p=0,026$) ve mezunlar girişimci olmaya odaklanmaları gerektiği ($p=0,010$) arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bu ilişki göstermedir ki gelecekte kendi işini kurmayı düşünen öğrencilerin girişimcilik eğilimli oldukları görülmüştür. Kamu veya özel sektörde çalışmayı tercih etmedikleri söylenebilir.

d) Babasının kendi işini yürütmesi ile girişimcilik eğilimleri arasındaki bulgular

Babasının kendi işini yürütmesi ile girişimcilik eğilimiyle ilgili ifadeler arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan bağımsız t-testi sonuçları aşağıdaki Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Babasının Kendi İşini Yürütmesi İle Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki T-Testi Sonuçları

Girişimcilik eğilimi ile ilgili ifadeler	Babanız kendi işini mi yürütüyor?	N	X	S	t	p
1. Mezunlar kendi işlerini kurma yeteneğine sahiptir	Evet	83	3,47	1,20	1,602	0,110
	Hayır	154	3,21	1,15		
2. Öğrenciler mutlaka kendi işlerini kurmayı hedeflemelidir	Evet	83	3,55	1,08	1,637	0,103
	Hayır	154	3,30	1,17		
3. Mezunlar kamu sektöründe çalışmayı düşünmezler	Evet	83	2,84	1,28	0,519	0,604
	Hayır	154	2,76	1,12		
4. Mezunlar girişimci olmaya odaklanmalıdır	Evet	83	3,45	1,09	1,189	0,236
	Hayır	154	3,26	1,17		
5. Mezunlar özel sektörde çalışmayı düşünmezler	Evet	83	2,73	1,25	0,759	0,449
	Hayır	154	2,62	1,08		
6. İşin fırsatlar sunması garantili olmasından daha önemlidir	Evet	83	3,40	1,19	1,223	0,223
	Hayır	154	3,20	1,16		
7. Sürekli hedef geliştiren kişiliğe sahibim	Evet	83	3,86	1,02	2,922	0,004
	Hayır	154	3,44	1,04		
8. Sosyal ve iş yaşamını, eğlenceyi dengeli yapmak isterim	Evet	83	3,92	1,11	1,068	0,287
	Hayır	154	3,75	1,11		
9. Mevcut gerekçelere bağlı kalarak hareket etmeyi tercih ederim	Evet	83	3,52	1,01	0,686	0,493
	Hayır	154	3,42	1,03		
10. Sezgi ve hislere dayalı hareket ederim	Evet	83	3,41	1,16	-0,446	0,656
	Hayır	154	3,47	0,99		
11. İnandığım bir konuda çoğunluğun eğilimine uymayıp kendim karar veririm	Evet	83	3,61	1,06	1,971	0,049
	Hayır	154	3,34	0,97		
12. İnandığım bir konuda kural dışı davranmayı göze alamam	Evet	83	2,96	1,26	-2,887	0,004
	Hayır	154	3,42	1,08		
13. Kariyerimin gelecek 5 yılda yüksek maaşlı bir iş fırsatını kabul ederim	Evet	83	3,83	1,10	0,223	0,824
	Hayır	154	3,80	1,06		
14. Kariyerim için gerekli olsa dahi önceliklerimden vazgeçmem	Evet	83	3,43	1,18	-0,993	0,322
	Hayır	154	3,58	1,07		
Girişimcilik Eğilimi ile ilgili ifadelerin ortalaması	Evet	83	3,42	0,59	1,317	0,189
	Hayır	154	3,32	0,54		

Tablo 8’de görüldüğü gibi babasının kendi işini yürütmesi durumuna göre sürekli hedef geliştiren kişiliğe sahip olma ($p=0,004$), inandığı bir konuda çoğunluğun eğilimine uymayıp kendisi karar verme ($p=0,049$) ve inandığı bir konuda kural dışı davranmayı göze alması ($p=0,004$) arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bu ise kendi işini yürüten babaya sahip

olan öğrencilerin, sürekli hedef geliştiren, kendi başına karar verebilen ve kural dışı davranmayı göze alabilen bireyler oldukları gözlenmiştir.

e) Cinsiyete göre girişimcilik dersine yönelik düşünceler arasındaki bulgular

Cinsiyet ile girişimcilik dersine yönelik düşüncüler arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan bağımsız t-testi sonuçları aşağıdaki Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Cinsiyet İle Girişimcilik Dersine Yönelik Düşünceler T-Testi Sonuçları

Girişimcilik dersine yönelik düşünceler ile ilgili ifadeler	Cinsiyet	N	X	S	t	p
1. Girişimcilik dersi girişimde bulunma konusunda beni olumsuz etkiledi	Kız	96	2,23	0,97	-3,657	0,000
	Erkek	141	2,74	1,01		
2. Girişimcilik dersi girişimci olma yolundaki düşüncelerimi olumlu yönde etkiledi	Kız	96	3,66	1,07	2,281	0,023
	Erkek	141	3,34	1,02		
3. Girişimcilik dersi önceden fark etmediğim potansiyelimi açığa çıkardı	Kız	96	3,57	0,96	2,823	0,005
	Erkek	141	3,20	1,03		
4. Aldığım eğitim ile ben de girişimci olabilirim düşüncesi ağırlık kazandı	Kız	96	3,46	1,00	0,145	0,885
	Erkek	141	3,44	0,95		
5. Girişimcilik dersi girişimciliği bir kariyer olarak düşünmeme sebep oldu	Kız	96	3,63	0,97	2,036	0,043
	Erkek	141	3,35	1,02		
6. Başarılı bir girişimci olmak için en önemli unsur eğitimidir	Kız	96	3,67	1,13	1,549	0,123
	Erkek	141	3,44	1,08		
7. Girişimcilik potansiyelinin geliştirilmesinde eğitim önemli bir unsurdur.	Kız	96	3,89	1,01	1,994	0,047
	Erkek	141	3,62	1,01		
8. Eğitim sayesinde gençlerin girişimcilik potansiyeli geliştirilebilir.	Kız	96	3,88	0,94	2,615	0,009
	Erkek	141	3,54	0,98		
9. Potansiyelimin girişimciliğe uygun olmadığını girişimcilik dersi ile görmüş oldum	Kız	96	3,11	1,25	0,531	0,596
	Erkek	141	3,04	1,03		
10. Eğitimin başarılı bir girişimci olunmasında etkili bir unsur olduğunu düşünmüyorum	Kız	96	2,91	1,35	-0,953	0,341
	Erkek	141	3,06	1,17		
Girişimcilik dersine yönelik düşünceler ile ilgili ifadelerin ortalaması	Kız	96	3,40	0,56	1,646	0,101
	Erkek	141	3,27	0,57		

Tablo 9’da görüldüğü gibi cinsiyete göre girişimcilik dersi girişimde bulunma konusunda olumsuz etkilenme ($p=0,000$), girişimcilik dersi girişimci olma yolundaki düşüncelerimi olumlu yönde etkileme ($p=0,023$), girişimcilik dersi önceden fark etmediğim potansiyeli açığa çıkarma ($p=0,005$), girişimcilik dersi girişimciliği bir kariyer olarak düşünmeye sebep olma ($p=0,043$), girişimcilik potansiyelinin geliştirilmesinde eğitimin önemli bir unsur olması ($p=0,047$) ve eğitim sayesinde gençlerin girişimcilik potansiyelinin geliştirilebilir olduğunu düşünmeleri ($p=0,009$) arasında anlamlı bir ilişki vardır. Buradan anlaşılacağı gibi girişimcilik dersini alan kızların girişimde bulunma konusunda olumsuz etkilendiği fakat erkeklerin ise olumlu yönde etkilendiği görülmüştür. Girişimcilik dersi erkek öğrencilerin kendilerinde fark edemedikleri girişimcilik potansiyelini ortaya çıkardığı ve bu eğitimin sayesinde geliştirebileceklerini düşünmelerini sağladığı tespit edilmiştir.

f) Kendini girişimci kişiliğe sahip görme durumu ile girişimcilik dersine yönelik düşünceler arasındaki bulgular

Kendini girişimci kişiliğe sahip görmeye girişimcilik dersine yönelik düşünceler arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan bağımsız t-testi sonuçları aşağıdaki Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Kendini Girişimci Kişiliğe Sahip Görme İle Girişimcilik Dersine Yönelik Düşünceler Arasındaki T-Testi Sonuçları

Girişimcilik dersine yönelik düşünceler ile ilgili ifadeler	Kendinizi girişimci kişiliğe sahip görüyor musunuz?	N	X	S	t	p
1. Girişimcilik dersi girişimde bulunma konusunda beni olumsuz etkiledi	Evet	181	2,60	1,08	1,244	0,215
	Hayır	55	2,40	0,80		
2. Girişimcilik dersi girişimci olma yolundaki düşüncelerimi olumlu yönde etkiledi	Evet	181	3,58	1,02	2,737	0,007
	Hayır	55	3,15	1,06		
3. Girişimcilik dersi önceden fark etmediğim potansiyelimi açığa çıkardı	Evet	181	3,42	1,03	1,659	0,009
	Hayır	55	3,16	0,89		
4. Aldığım eğitim ile ben de girişimci olabilirim düşüncesi ağırlık kazandı	Evet	181	3,59	0,96	4,095	0,000
	Hayır	55	3,00	0,83		
5. Girişimcilik dersi girişimciliği bir kariyer olarak düşünmeme sebep oldu	Evet	181	3,53	1,01	1,666	0,097
	Hayır	55	3,27	0,97		
6. Başarılı bir girişimci olmak için en önemli unsur eğitimidir	Evet	181	3,61	1,11	2,084	0,038
	Hayır	55	3,25	1,05		
7. Girişimcilik potansiyelinin geliştirilmesinde eğitim önemli bir unsurdur.	Evet	181	3,75	1,01	0,846	0,399
	Hayır	55	3,62	1,04		
8. Eğitim sayesinde gençlerin girişimcilik potansiyeli geliştirilebilir.	Evet	181	3,69	1,02	0,477	0,634
	Hayır	55	3,62	0,85		
9. Potansiyelim girişimciliğe uygun olmadığını girişimcilik dersi ile görmüş oldum	Evet	181	2,95	1,13	-2,951	0,003
	Hayır	55	3,45	1,01		
10. Eğitimin başarılı bir girişimci olunmasında etkili bir unsur olduğunu düşünmüyorum	Evet	181	2,98	1,24	-0,560	0,576
	Hayır	55	3,09	1,25		
Girişimcilik dersine yönelik düşünceler ile ilgili ifadelerin ortalaması	Evet	181	3,37	0,57	1,915	0,057
	Hayır	55	3,20	0,56		

Tablo 10’da görüldüğü gibi kendini girişimci kişiliğe sahip görmeye göre girişimcilik dersi girişimci olma yolundaki düşünceleri olumlu yönde etkileme ($p=0,007$), girişimcilik dersi sayesinde önceden fark etmediği potansiyeli açığa çıkarma ($p=0,009$), aldığı eğitim ile girişimci olabilirim düşüncesi ağırlık kazanma ($p=0,000$), başarılı bir girişimci olmak için en önemli unsurun eğitim olduğunu düşünme ($p=0,038$), potansiyelinin girişimciliğe uygun olduğunu girişimcilik dersi ile görmüş olma ($p=0,003$), arasında anlamlı bir ilişki vardır. Girişimcilik dersi kendini girişimci kişiliğe sahip gören öğrencilerin, kendilerinde fark edemedikleri girişimcilik potansiyelini ortaya çıkardığı ve girişimciliğe uygun yeteneklere sahip olduğu tespit edilmiştir. Alınan eğitimin sayesinde başarılı bir girişimci olabileceklerini düşünmeleri yönünde etkili olduğu görülmüştür.

g) Gelecekte kendi işini kurmayı düşünenler ile girişimcilik dersine yönelik düşünceler arasındaki bulgular

Gelecekte kendi işini kurmayı düşünenler ile girişimcilik dersine yönelik düşünceler arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan bağımsız t-testi sonuçları aşağıdaki Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. Gelecekte Kendi İşinizi Kurmayı Düşünme İle Girişimcilik Dersine Yönelik Düşünceler Arasındaki T-Testi Sonuçları

Girişimcilik dersine yönelik düşünceler ile ilgili ifadeler	Gelecekte kendi işinizi kurmayı düşünüyör musunuz?	N	X	S	t	p
1. Girişimcilik dersi girişimde bulunma konusunda beni olumsuz etkiledi	Evet	171	2,61	1,06	1,586	0,114
	Hayır	66	2,28	0,90		
2. Girişimcilik dersi girişimci olma yolundaki düşüncelerimi olumlu yönde etkiledi	Evet	171	3,54	1,05	1,641	0,102
	Hayır	66	3,29	1,04		
3. Girişimcilik dersi önceden fark etmediğim potansiyelimi açığa çıkardı	Evet	171	3,38	1,01	0,728	0,467
	Hayır	66	3,27	1,01		
4. Aldığım eğitim ile ben de girişimci olabilirim düşüncesi ağırlık kazandı	Evet	171	3,54	0,97	2,492	0,013
	Hayır	66	3,20	0,93		
5. Girişimcilik dersi girişimciliği bir kariyer olarak düşünmeme sebep oldu	Evet	171	3,52	1,01	1,384	0,168
	Hayır	66	3,32	0,97		
6. Başarılı bir girişimci olmak için en önemli unsur eğitimidir	Evet	171	3,58	1,11	1,056	0,292
	Hayır	66	3,41	1,10		
7. Girişimcilik potansiyelinin geliştirilmesinde eğitim önemli bir unsurdur.	Evet	171	3,72	1,02	-0,156	0,876
	Hayır	66	3,74	1,02		
8. Eğitim sayesinde gençlerin girişimcilik potansiyeli geliştirilebilir.	Evet	171	3,66	1,04	-0,360	0,720
	Hayır	66	3,71	0,81		
9. Potansiyelimin girişimciliğe uygun olmadığını girişimcilik dersi ile görmüş oldum	Evet	171	2,98	1,18	-2,014	0,045
	Hayır	66	3,30	0,92		
10. Eğitimin başarılı bir girişimci olunmasında etkili bir unsur olduğunu düşünmüyorum	Evet	171	3,06	1,25	1,161	0,247
	Hayır	66	2,85	1,23		
Girişimcilik dersine yönelik düşünceler ile ilgili ifadelerin ortalaması	Evet	171	3,35	0,57	1,348	0,179
	Hayır	66	3,24	0,56		

Tablo 11’de görüldüğü gibi gelecekte kendi işini kurmayı düşünmeyle aldığı eğitim sayesinde girişimci olabilirim düşüncesinin ağırlık kazanması ($p=0,013$) ve potansiyelinin girişimciliğe uygun olduğu girişimcilik dersi ile görülmesi ($p=0,045$) arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bu ilişki göstermektedir ki kendi işini kurmayı düşünenlerin aldığı eğitim sayesinde girişimci olabilecekleri düşüncesi ağırlık kazanmış olup potansiyellerinin girişimciliğe uygun olduğu gözlemlenmiştir.

h) Babasının kendi işini yürütmesi ile girişimcilik dersine yönelik düşünceler arasındaki bulgular

Babasının kendi işini yürütmesi ile girişimcilik dersine yönelik düşünceler arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan bağımsız t-testi sonuçları aşağıdaki Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Babasının Kendi İşini Yürütmesi İle Girişimcilik Dersine Yönelik Düşünceler Arasındaki T-Testi Sonuçları

Girişimcilik dersine yönelik düşünceler ile ilgili ifadeler	Babanız kendi işini mi yürütüyor?	N	X	S	t	p
1. Girişimcilik dersi girişimde bulunma konusunda beni olumsuz etkiledi	Evet	83	2,67	1,07	1,392	0,165
	Hayır	154	2,48	0,99		
2. Girişimcilik dersi girişimci olma yolundaki düşüncelerimi olumlu yönde etkiledi	Evet	83	3,49	1,08	0,274	0,785
	Hayır	154	3,45	1,04		
3. Girişimcilik dersi önceden fark etmediğim potansiyelimi açığa çıkardı	Evet	83	3,34	1,08	-0,143	0,887
	Hayır	154	3,36	0,98		
4. Aldığım eğitim ile ben de girişimci olabilirim düşüncesi ağırlık kazandı	Evet	83	3,43	1,07	-0,157	0,875
	Hayır	154	3,45	0,91		
5. Girişimcilik dersi girişimciliği bir kariyer olarak düşünmeme sebep oldu	Evet	83	3,69	0,98	2,518	0,012
	Hayır	154	3,34	1,00		
6. Başarılı bir girişimci olmak için en önemli unsur eğitimidir	Evet	83	3,60	1,12	0,719	0,473
	Hayır	154	3,49	1,10		
7. Girişimcilik potansiyelinin geliştirilmesinde eğitim önemli bir unsurdur.	Evet	83	3,81	1,00	0,900	0,369
	Hayır	154	3,68	1,03		
8. Eğitim sayesinde gençlerin girişimcilik potansiyeli geliştirilebilir.	Evet	83	3,75	0,94	0,826	0,410
	Hayır	154	3,64	1,00		
9. Potansiyelimden girişimciliğe uygun olmadığını girişimcilik dersi ile görmüş oldum	Evet	83	2,87	1,25	-2,022	0,044
	Hayır	154	3,18	1,03		
10. Eğitimin başarılı bir girişimci olunmasında etkili bir unsur olduğunu düşünmüyorum	Evet	83	3,11	1,33	0,981	0,327
	Hayır	154	2,94	1,20		
Girişimcilik dersine yönelik düşünceler ile ilgili ifadelerin ortalaması	Evet	83	3,37	0,54	0,944	0,346
	Hayır	154	3,30	0,59		

Tablo 12’de görüldüğü gibi babasının kendi işini yürütmesi ile girişimciliği bir kariyer olarak düşünmesi ($p=0,012$) ve öğrencinin potansiyelinin girişimciliğe uygun olduğunu girişimcilik dersi ile görmesi ($p=0,044$) arasında anlamlı bir ilişki vardır. Kendi işini yürüten babaya sahip öğrencilerin aldığı eğitim sayesinde potansiyellerinin girişimciliğe uygun olduğu ve girişimciliği bir kariyer olarak düşündükleri gözlemlenmiştir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu çalışmada, öğrencilerinin demografik yapısı ve girişimcilik hakkındaki düşünceler ile girişimcilik eğilimi ve girişimcilik dersine yönelik düşünceleri arasındaki ilişkiler araştırılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin cinsiyetleri ile girişimcilik eğilimleri ve ders hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Erkeklerin kendilerini kurma konusunda kızlara göre daha cesaretli oldukları bulunmuştur. Demografik özellikler üzerinden öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini ele alan araştırmalarda ise bu değişkenlerin araştırmadan araştırmaya farklı sonuçlar verdiği görülmüştür. Naktiyok, (2009), Doğaner, (2010) ve Köksal, (2015)’de erkek öğrenciler kız öğrencilere göre daha fazla girişimcilik eğilimine sahip olduğu görülmüş iken Yılmaz, (2011) ve Başol, (2011)’de ise öğrencilerin cinsiyetleri ile eğitim sonrası girişimci olmak arzuları arasında herhangi bir ilişki bulunamamıştır. Cansız, (2007)’de ise kız öğrenciler sezgisel, düzenli ve kurallara uyma eğiliminde iken erkekler ise kar amaçlı girişimcilik özellikleri sergiledikleri tespit edilmiştir.

Bu çalışmada, girişimcilik dersi alan erkek öğrencilerin kendilerinde fark edemedikleri girişimcilik potansiyelini ortaya çıkardığı ve bu eğitim sayesinde girişimciliklerini geliştirebileceklerini düşünmelerini sağladığı tespit edilmiştir. Sezer, (2013)'de ise girişimcilik dersi alan kız öğrencilerde girişimcilik kariyerine yönelme erkeklerle göre daha fazla olduğu görülmüştür. Bozkurt, (2011)'de girişimcilik eğitiminin öğrencilerin girişimcilik eğilimlerine olumlu bir etki yaptığı ve girişimcilik eğitimi alanlarla almayanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan istatiki analizler sonucunda öğrencilerin girişimcilik düşünceleri ile girişimcilik eğilimleri ve ders hakkındaki görüşleri arasında anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Kendini girişimci kişiliğe sahip gören ve gelecekte kendi işini kurmayı düşünen öğrencilerin girişimcilik eğiliminin olduğu tespit edilmiştir. Kendi işini yürüten babaya sahip olan öğrencilerin, sürekli hedef geliştiren, kendi başına karar verebilen ve kural dışı davranmayı göze alabilen bireyler oldukları gözlenmiştir. Girişimcilik dersi kendini girişimci kişiliğe sahip gören öğrencilerin fark edemedikleri girişimcilik potansiyelini ortaya çıkardığı ve girişimciliğe uygun olduğu sonucuna varılmıştır. Alınan eğitim sayesinde kendilerini girişimci kişiliğe sahip gören öğrencilerin başarılı bir girişimci olabileceklerini düşünmeleri yönünde etkili olduğu görülmüştür. Kendi işini kurmayı düşünen öğrencilerin aldığı eğitim sayesinde girişimci olabilecekleri düşüncesi ağırlık kazanmış olup potansiyellerinin girişimciliğe uygun olduğu gözlemlenmiştir. Babasının işyeri olan öğrencilerin aldığı eğitim sayesinde potansiyellerinin girişimciliğe uygun olduğu ve girişimciliği bir kariyer olarak düşündükleri tespit edilmiştir.

Her eğitim kurumu kendi niteliklerine göre girişimcilik noktasında mezunlarına farklı farklı etkiler yaratabilmektedir. Bu ise eğitim alınan okulun mezuniyet sonrası kariyer olanaklarının bir şekilde öğrencilerin girişimcilik eğilimlerine yansıdığını ortaya koymaktadır. Özellikle meslek yüksekokullarında okuyan öğrencilerin, uygulamaya dönük derslerinin öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinde olumlu etkiler yarattığı görülmektedir. Bu nedenle öğrencilerin eğitim hayatları esnasında zorunlu da olsa iş yaşamı ile temas etmelerinin, onların girişimci farkındalıkları üzerinde önemli rol oynayacağını iddia etmek, araştırmalar sonucunda ortaya konulmuş bir tespittir. Bilge (2012)'de ön lisans öğrencilerinin girişimcilik ilgileri ortalamasının, lisans öğrencilerinden daha yüksek olduğu görülmüştür. Bunun nedeni olarak lisans öğrencilerinin ön lisans öğrencilerine göre daha devlet odaklı olmaları ve/veya özel sektörde iş bulma olanaklarının daha yüksek olma olasılığının olduğu sonucuna varılmıştır. Buna benzer olarak Solmaz, (2014)'de ön lisans öğrencilerinin lisans öğrencilerine oranla başarıma arzusu boyutunda daha fazla güdüye sahip oldukları ve daha kararlı bir kişilik özelliğine sahip oldukları tespit edilmiştir.

Ders tasarımı ile ilgili çabaların dışında başarılı girişimcilerin öğrencilerle buluşturulmasının da çok önemli olduğu ortadadır. Başarılı olmuş insanların rol model olmak konusunda genç insanlar nezdinde oldukça yüksek etki gücü vardır. Dolayısıyla öğrencileri ders tasarımları içinde başarılı girişimciler ve girişimleriyle tanıştırmak oldukça anlamlı olacaktır. Ayrıca öğrencilerin, girişimci olmak konusunda sahip olması gereken yönlerini geliştirici derslerin de ders programlarına konulması gerekmektedir. Zira girişimcilik sadece bir ders tasarımı üzerinden yürütülmekten ziyade topyekûn eğitim sürecini kapsayacak biçimde süreçlere dâhil edilmesi gereken bir başlık durumundadır. Yaratıcılık, araştırma yöntemleri, yenilikçilik, pazarlama, yönetim, yabancı dil eğitimi vb. konuların girişimcilik konusuna hizmet edecek biçimde yeniden tasarlanarak üniversitelerde ders olarak bu amaca dönük olarak yeniden oluşturulmaları gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Akat, İ., Gönül B. & Gülay B. (1997). İşletme Yönetimi, İzmir: Barış Yayınları.
- Akpınar, S. (2009). Girişimciliğin Temel Bilgileri, Kocaeli: Umuttepe Kitabevi.
- Aytaç, Ö. & Süleyman İ. (2007). Girişimcilik ve Girişimci Kültür: Sosyolojik Bir Perspektif, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18, 101-120.
- Balaban, Ö. & Özdemir, Y. (2008). Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi: Sakarya Üniversitesi İİBF Örneği, *ÇOMÜ Girişimcilik Ve Kalkınma Dergisi* (3: 2), 133-147.
- Başol, O., Dursun, S. & Aytaç, S. (2011). Kişiliğin Girişimcilik Niyeti Üzerine Etkisi: Üniversiteli Gençler Üzerine Bir Uygulama, *Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 13(4), 7-22.
- Baumol, W. J. (1989). Productivity and American Leadership, New York, NY: Batey Blackman and E.N. Wolff.
- Bilge, H. & Bal, V. (2012), Girişimcilik Eğilimi: Celal Bayar Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(16), 131-148.
- Bozkurt, Ö., Aslan, Z. & Göral, M. (2011). Yükseköğretimde Verilen Girişimcilik Eğitiminin Öğrencilerin Girişimcilik Eğitimine Etkisi, Uluslararası Yükseköğretim Kongresi: Yeni Yönelişler ve Sorunlar, 27-29 Mayıs, İstanbul, 2(7) 822-833.
- Çetinkaya B. Ö. (2011). Dünya’da ve Türkiye’de Girişimcilik Eğitimi, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Cansız, E. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesi: Süleyman Demirel Üniversitesi Üzerine Bir Çalışma, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Isparta.
- Çetinkaya B. Ö. & Erdurur, K. (2013). Girişimci Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimindeki Etkisi: Potansiyel Girişimciler Üzerinde Bir Araştırma, *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 8 (2), 57-78.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2007). Research methods education. raudledge. Sixth edition. Retrieved March 15, 2013, from www.books.google.com
- Doğaner, M. & Altunoğlu, A. E. (2010). Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri, *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 103-110.
- İlhan, S. (2005). Bazı Değişkenler Açısından Elazığ’da Girişimci Profili, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(1), 217-248.
- Gartner, William B. (1988). Who is an entrepreneur? Is the wrong question? *American Journal of Small Business*, 12 (4), 11-32.
- Gerber, M. E. (2009). Girişimcilik Tutkusu (Tayfur Keskin, Çev.), İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Hansemark, O. (1998). The Effects of an Entrepreneurship Programme on Need for Achievement and Locus of Control of Reinforcement, *International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research*, 4 (1), 28-50.
- Karadal, H. (2016). Girişimcilik Bilgisi., İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Kirzner, I. (1982). Uncertainty, Discovery and Human Actions: A Study of the Entrepreneurial Profile in the Missiam System, Method, Process and Austrian Economics. Mass: Lexington Books.
- Köksal, Y. & Penez, S. (2015). Yüksek Girişimcilik Eğilimli Üniversiteli Gençlerin Demografik Özellikleri ve Sektör Tercihleri Üzerine Bir İnceleme, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(1), 155-167.
- KOSGEB. (2010). Genel Destek Programları Yönetmeliği. Ankara: KOSGEB.
- KOSGEB (2018). KOSGEB 2018 Yılı Performans Programı.

- Korkmaz, S. (2000). Girişimcilik ve Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma, *Hacettepe Üniversitesi İİBF Dergisi*, 18(1), 163-169.
- Koh, C. H. (1996). Testing Hypotheses of Entrepreneurial Characteristics A Study of Hong Kong MBA Students. *Journal of Managerial Psychology*, 11 (3), 12-25.
- Kuratko, D. F. (2005). The Emergence of Entrepreneurship Education: Development, Trends, and Challenges, *Entrepreneurship Theory and Practice*, 29(5), 577-598.
- Mirze, S. K. (2010). İşletme: Literatür Yayıncılık.
- Mueller, S. & Anisya T. (2000). Culture and Entrepreneurial Potential: A Nine Country Study of Locus of Control and Innovativeness, *Journal of Business Venturing*, 16, 51-75.
- Naktiyok, A. & Timuroğlu, M., K. (2009). Öğrencilerin Motivasyonel Değerlerinin Girişimcilik Niyetleri Üzerine Etkisi ve Bir Uygulama, *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 23(3), 85-103.
- Sezer, C. (2013). Kariyer Olarak Girişimcilik ve Girişimcilik Niyetini Etkileyen Faktörlerin İçerik Analizi ile Belirlenmesi, *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(6), 49-60.
- Solmaz, S. A., Aksoy, Ö. & Şengül, S. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Girişimci Kişilik Özelliklerinin Belirlenmesi: Turizm Lisans ve Ön Lisans Öğrencileri Üzerine Bir Alan Araştırması, *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 16(26), 41-55.
- Solomon, G. (2007). An Examination of Entrepreneurship Education in the United States, *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 14(2), 168-182.
- Teoh, H. Y. & See L. F. (1994). Moderating effects of tolerance for ambiguity and risk taking propensity on the role conflict-perceived performance relationship: Evidence from Singaporean Entrepreneurs, *Journal of Business Venturing*, 12, 67- 81.
- Uluyol, O. (2013). Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Gölbaşı Meslek Yüksekokulu Örneği, *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(15), 349-372.
- Yaghoubi, N. M., Salarzehi, H., Aramesh H. & Hamid A. (2010). An Evaluation of Independent Entrepreneurship Obstacles in Industrial SME's, *European Journal of Social Sciences*, 15(4), 512-520.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, B. S. & Günel, Ö., D. (2011). Üniversite Eğitimi ve Girişimcilik: Bireyleri Girişimciliğe Yönlendiren Etkenler Üzerine Bir Araştırma, *Akademik Bakış Dergisi*, 26, 1-20.